

PROLOG

Probabil că femeia presimțise tragedia, căci atunci când ajunsese cu telegrama, băiatul găsi casa ferecată și pe Fernanda Ponderosa deja plecată. Raffaello di Porzio realizase după vibrația sârmei că aducea vești rele. Și stând așa, pe veranda părăsită, cu plicul în palmă, el se simți copleșit de povara nefericirii pe care o purta și se împletici pe trepte sub greutatea ei.

Grădina de vis, renumită pe toată insula, căpătase deja o poleială de frumusețe abandonată. În cele două ceasuri de când plecase femeia, toate cele trei sute de specii de orhidee începuseră să se ofilească; la fel și sângele-voinicului, gardeniile și fragedele frezii. Puieții de piersică se uscaseră, iar peluzele, odinioară verzi, luxuriante, perfecte ca un covor de maharajah, erau deja pârjolite. Nici parfumul de flori de portocal îmbobocite, de lavandă și caprifoi nu mai umplea aerul; se mai simțea doar mirosul greu de putregai și ruină. Fluturii, atât de minunați altădată, dispăruseră împreună cu albinele care sorbeau fericite din flori. Statuia zeiței Afrodita dispăruse și ea, lăsând în pământ un gol în care colcăiau păduchi de lemn și viermi, iar susurul altădată cristalin și vesel al fântâniei se transformase acum într-un hohot de plâns.

Raffaello di Porzio se cutremură. Aerul sumbru arunca o umbră glacială peste grădini, deși soarele era tocmai la zenit. Adunându-și puterile, totuși, el porni în căutarea ei și o luă cu bicicleta pe strada pietruită, cuprins în același timp de un sentiment de panică și de nevoia de a-și duce sarcina la bun sfârșit.

Deși Raffaello di Porzio nu reușise să-i dea de urmă, Fernanda Ponderosa putea fi văzută în portul din Grandi Tragheti, stând ca o regină pe chei, înconjurată de mai multe bunuri personale decât ar fi fost prudent. O cadă de fontă, aflată în familia ei de nouă generații, zăcea lângă ea, lăsând aceeași impresie ca și chipul Fernandei Ponderosa însăși: un amestec ciudat de teamă și determinare. Cinci bărbați o căraseră până acolo, sub îndrumarea supraveghetorului Vasco, iar acum sudoarea sărată li se scurgea printre scândurile uzate și se făcea una cu valurile oceanului.

În zadar se strădui Glauco Pancio să sprijine acea greutate — o tragedie în plus într-o zi a tragediilor —, căci până la urmă cada îi învinse pe toți și, cu o zdruncinătură ce păru aproape omenească, urmată de un trosnet puternic provocat parcă de un căpcăun care ar fi mănuit un topor uriaș, ea se prăbuși cu tot cu scândurile putrezite. Se scufundă maiestuos până pe fundul apei, unde ateriză cu o bufnitură surdă pe nisip, spre grozava uimire a peștilor-papagal și spre disperarea melcilor agățați tăcut de pilonii cheului.

Doar printr-o minune hainele Fernandei Ponderosa rămăseră uscate și, deși se purta ca și când n-ar fi observat nimic, ea văzu în scufundarea căzii încă un semn rău-vestitor. Bărbații care se ocupau de transportul lucrurilor îi urmară exemplul, considerând c-ar fi fost complet lipsit de delicatețe să mai spună ceva. Nu-i trecu nimănu prin minte să inițieze vreo operațiune de salvare. Cada care, timp de trei sute de

ani, servise la purificarea iluștrilor ei străbuni, curățându-i de sângele rănilor căpătate în luptă, de mucozitățile nașterii sau de transpirația dragostei, era de-acum redusă la statutul unui simplu loc de spălat pentru sirenele mai puțin meticuloase din Marina Grande.

Fernanda Ponderosa se uită îngrijorată împrejur, spre celelalte catrafuse și mărunțișuri care-i aparțineau, așteptându-se parcă să ia și acelea calea mării înspumate. Se vedea ea însăși victima prematură a unui naufragiu, deși, tehnic vorbind, încă stătea cu picioarele pe pământ. Cușca poleită în care se afla sinistra ei maimușă, Oscar, se găsisse brusc suspendată pe marginea abisului nou-creat și, cu toate că ocupanta ei o făcea pe nepăsătoarea, degetele mărunte i se arcuiau într-un gest de groază, pe care Fernanda Ponderosa nu putea să nu-l observe. Costumul de marinăr cu care o îmbrăcaseră grijulie de dimineață, în pregătirea călătoriei, mustea de apă, dar și de lacrimile vărsate pe ascuns.

Îi mută cușca într-un loc ce părea mai sigur și, căutând în geantă, îi întinse printre gratiile cuștii o batistă din pânză brodată pe margini și tivită cu dantelă fină, cu care să se ștergă de apă. Maimușă dădu o atenție deosebită zonei din spatele urechilor, unde avea o predispoziție pentru dezvoltarea unei ciuperce, dar și spațiilor dintre degete, care începeau, încet-încet, să se relaxeze acum, că pericolul inițial părea să fi trecut, la fel și costumului șifonat, care, din păcate, nu mai era la fel de impecabil ca la plecarea de acasă, ceva mai devreme. Înainte de orice, maimușă era o ființă ordonată.

Cuferele uriașe de stejar, care conțineau lenjerie și dantele, blocau marginile cheului. Sub îndrumarea laconicului Vasco, care intrase destul de târziu în afacerea cu mutări — omul își dedicase tinerețea înălțării de baricade —, hamalii îi abandonaseră bunurile, Fernandei Ponderosa, cu nepăsarea complexă a

celor care pregătesc obstacolele pentru o cursă. Pe chei, arunca-te într-un talmeș-balmeș ca dintr-un vis urât, mai erau un leagăn în formă de cal de lemn cu coama din păr natural, statuia zeiței Afrodita în mărime naturală, din marmură, a cărei dispariție din grădină fusese deja observată de Raffaello di Porzio, un șezlong, o scară interioară spiralată, portrete de familie ale nobilei case Ponderosa, un vas de sticlă în care se aflau broasca țestoasă Olga și cei șapte copii ai ei de mărimea unor monede, o giruetă, o cristelniță de botez datând de pe vremea celor dintâi cruciade, o sumedenie de cutii pentru pălării, un pian cu coadă, capul semeț al unui unicorn, un hipopotam pigmeu împăiat, așezat într-o vitrină, o harpă susținută de îngeri sculptați în lemn, un pat greu de copil, din stejar, o pendulă mare de pe vremea bunicului, un teanc de găleți galvanizate, un suport pentru umbrele în formă de picior de elefant, tigăi din aramă, un pat de puf, un frigider în genul celor americane, aprovizionat pentru călătorie, rachete de tenis, un candelabru de cristal, un bananier și, în sfârșit, o valiză care conținea lingouri de aur și bijuterii prețioase.

Această selecție nu era nici pe departe întregul conținut al casei și nici cea mai prețioasă, dar, în dimineața aceea, când se trezise cu inima strânsă de un presentiment al dezastrului, Fernanda Ponderosa luase cu ea numai acele obiecte pe care le-ar fi salvat în caz de incendiu. Când se muta — și se muta des —, lua doar lucrurile care îi veneau mai la îndemână, scăpând astfel de agonia deciziilor de a alege într-un moment în care viața și moartea erau puse în balanță.

Deși mutarea nu era una completă, nevoia de a-l duce pe Glauco Pancio la infirmerie devenise presantă. Era întins pe un palet de lemn, ținându-se de vintre și gemând înfiorător. Fernanda Ponderosa îi îndepărtă pe hamali ca pe niște muște, cu un gest al mâinii (pentru ei, devenise imposibil să mai facă orișice în afara grupului și, când pleca unul dintre ei, ceilalți

trebuia să-l urmeze), și se simți copleșită de mulțimea propriilor ei bunuri, care păreau să aibă alte caracteristici acum, când se aflau în afara casei, sub soarele de pe chei, indecent expuse privirilor publicului.

Turiștii veniți în vacanțe organizate, cu cel mult o valiză și un braț de amintiri jalnice fiecare, o priveau cu ostilitate, pentru că ocupase atâta spațiu, iar mormăielile lor cu jumătate de glas îi ajungeau, totuși, la urechi, iscându-i în obraji o roșeață de iritare. Un tânăr în uniformă își făcu apariția cu o mapă cu documente și o informă, în jargonul oficial, că numita Fernanda Ponderosa se putea aștepta să fie amendată de autoritățile din Grandi Traghetti pentru pagubele provocate zonelor de acces public. Dar ce era mai rău abia de-acum avea să vină.

În drum spre infirmerie, Vasco, despre care s-ar fi putut spune orice, numai nu c-ar fi fost un șofer priceput la volanul unui camion, nu-l văzu pe Raffaello di Porzio, care venea de pe Via della Fortuna, fluturând în continuare telegrama și strigând-o pe Fernanda Ponderosa, în speranța că ea l-ar fi auzit de unde era. Mulți fură de părere că pentru Raffaello di Porzio fusese o binecuvântare să moară pe loc, în urma impactului. Însă Vasco nu se dovedi la fel de norocos. După ce zbură prin aer câteva străzi, el ateriză în cap tocmai pe acoperișul comandamentului militar și se trezi ciuruit de gloanțe de o santinelă mult prea zeloasă, care-l confundase cu vreun terorist.

Deși capul zdrobit și trupul ciuruit ca o strecurătoare îi fură îngrijite de cei mai buni chirurghi disponibili pe insulă, mintea lui Vasco rămase imposibil de recuperat. Signorei Vasco îi plăcea să creadă că-și urmase traiectoria și se consola cu ideea că, în vreme ce cadavrul viu al soțului ei zăcea nemișcat într-un hamac, mintea lui gravita în jurul Pământului.

Nici telegrama nu mai fu recuperată. În pumnul strâns al lui Raffaello di Porzio, în orice caz, nu mai era și când îi fură

descleștate, până la urmă, degetele înțepenite, nu se găsi nimic altceva între ele afară de câteva lacrimi înghețate, pe care mama lui le adună cu grijă și le păstră de-atunci într-un borcan, în cutia ei frigorifică de acasă. Indiferent de ce se întâmplase cu ea, nimeni nu mai văzu vreodată nici urmă de telegramă, așa încât Fernanda Ponderosa își continuă călătoria bazându-se doar pe intuiția ei. O intuiție de care, trebuie s-o spunem, nu se îndoia nici o clipă și în funcție de care își adapta ritmul vieții.

În cacofonia de claxoane și sirene care marcau cel mai grav accident de circulație pe care și-l amintea orașul, o bandă de hoți profită de gălăgie și fură o parte din bunurile Fernandei Ponderosa, răspândite pe chei. Ea descoperi furtul mult mai târziu, abia când *Santa Luigia* trase, în sfârșit, la țarm, când hamalii începură să încarce marfa și când nu mai era deja nimic de făcut. După ce se asigură că Oscar și Olga, împreună cu cei șapte copii ai ei, se aflau în siguranță, ea reuși să accepte furtul cu un calm pe care și-l căută îndelung în adâncul sufletului. În plus, își spuse că era doar o supărare trecătoare, în comparație cu ceea ce știa că o aștepta la sfârșitul călătoriei. În fond, nu-i plăcuseră niciodată portretele; probabil că scara în formă de spirală nu i-ar fi fost de prea mare folos; și unde mai puneai că nici măcar nu fusese vreodată de acord cu înclinația strămoșilor ei spre vânătoarea de anvergură. Continuă să supravegheze încărcarea lucrurilor care-i mai rămăseseră și apoi își ocupă locul la prora vasului.

Când, în sfârșit, feribotul ridică ancora, ea nu aruncă nici măcar o privire în urmă, spre paradisul insular pe care-l părăsea pentru totdeauna. Își făcuse o regulă din a nu privi înapoi. În schimb, se uită spre largul mării, spre adevărata școală de acrobație a celor câteva sute de delfini puternici, care parcă dansau în apele strălucitoare, și spre caracatița uriașă trasă cu greu pe punte, cu o biată undiță de pescuit, de un școlar.

Pe insulă, plecarea ei fu primită de mulți cu un sentiment de ușurare. Evenimentele dimineții îi consolidaseră reputația de piază-rea, iar familiile Vasco și Di Porzio, cu toată durerea lor, simțiră că era mai prudent să le ofere prietenilor niște vin și câteva prăjituri cu migdale pentru a-i sărbători plecarea.

Pe durata celor două zile și două nopți cât ținu călătoria, Fernanda Ponderosa refuză să se odihnească și nici nu vru să-și abandoneze poziția avantajoasă de la prora navei. Rămase acolo, ca o femeie-galion, înfășurată în mantia neagră de navigator, care i se învolbura la spate, în bătaia vântului. Pentru ceilalți pasageri, majoritatea negustori cu valize pline de mănuși de cauciuc, meșe de păr sau proteze chirurgicale, era o prezență sinistră.

Ce să fi fost, o fantomă? îl întrebară ei pe Borrelli, barmanul, iar acesta profită și-și combină vânzarea băuturilor cu niște minciuni despre Fernanda Ponderosa care le înghețau sângele în vine și-i convingeau pe clienți că numai după o doză copioasă de curaj la ticlă s-ar mai fi putut întoarce în cabinele lor. Cu toate acestea, femeia nu era vinovată de nimic mai sinistru decât de dorința de a grăbi înaintarea vasului și de încercarea zadarnică de a înțelege cauza durerii care-i sfâșia inima.

În sfârșit, *Santa Luigia* ajunse în port și Fernanda Ponderosa, maimuța, familia de broaște țestoase și bunurile, câte mai rămăseseră, se adunară de-a valma pe un alt chei, de astă-dată pe continent, la mare depărtare de casă. Alcătuiau un grup jalnic, mai ales când cerurile se deschiseră și-i scaldară pe toți cu un șuvoi generos de apă, conferindu-le aspectul pitoresc al unei fântâni. Broaștelor țestoase nu le păsa de umezeală, dar maimuța o ura și se văzu nevoită să se ștergă încă o dată cu batista care abia se uscase.

Lily Prior

Știu toate acestea pentru că, printr-o uimitoare coincidență, verișoara mea Maria Grazia venise ea însăși cu aceeași *Santa Luigia* și văzuse *cu ochii ei* tot ce se întâmplase.

Partea întâi

SEMĂNATUL